

Luonnonkumiallergia ja sukellusvälineet

Tilastot osoittavat, että 1 - 6 prosenttia koko väestöstä kuuluu niihin, jotka ovat allergisia luonnonkumilateksille. Joissakin harvoissa tapauksissa allergiset reaktiot voivat olla niin voimakkaita, että ne saattavat johtaa kuolemaan. Allerginen reaktio ilmenee yleensä silloin, kun allergiaa aiheuttava kumi (allergeeni) pääsee kosketuksiin ihon kanssa. On tärkeää ottaa huomioon myös se, että vaikka henkilö ei olisikaan allerginen latekseille, nämä allergeenit voivat pitkän altistuksen seurauksena aiheuttaa voimakasta herkistymistä kyseisen henkilön kohdalla. Kun mietitään sukellusvarusteita ja luonnonkumia, ensimmäiseksi mieleen tulevat kuivapuvut, joissa on yleensä lateksista valmistetut kaula- ja rannemansetit. Yksi ratkaisu ongelmaan on tietysti se, että valitsee kuivapuvun, jossa mansetit on valmistettu silokonista tai neopreenista. Joskus lateksia voi kuitenkin esiintyä hyvin yllättävissäkin paikoissa.

Virkistysukeltajien keskuudessa on viime aikoina tullut tutuksi suhteellisen uusi tapa eli bungee-kaulanauhan käyttäminen. Tekniikka- ja sidemount-sukeltajat ovat sitä käyttäneet itse asiassa jo pitkän aikaa. Mikä tämä annostimen bungee-kaulanauha sitten oikein on? Hienosta nimestä huolimatta kyseessä on yksinkertaisesti vain kaulan ympärille asetettava joustava kumiletku, jonka avulla vaihtoehtoinen ilmanlähde saadaan pysymään paikoillaan. Etuna on se, että hätätilanteissa annostimen löytäminen ja käyttö on hyvin helppoa. Jos vara-annostin sen sijaan on kiinnitetty tasapainotusliiviin, joutuu sukeltaja usein hapuilemaan ympäriinsä saadakseen sen käsiinsä. Bungee-kaulanauha sitä vastoin löytyy helposti heti leuan alta. Lisäksi se on rakenteeltaan niin yksinkertainen, että useimmat sukeltajat voivat tehdä sen itse kotona. Kyseessä on vain pätkä joustavaa letkua, jossa on muutamia kalastussolmuja.

Voiko bungee-kaulanauhan käytöstä sitten olla myös jotain haittaa? Divers Alert Networkin^[1] julkaiseman tapauskertomuksen avulla haluamme havainnollistaa sitä, että tämänkään välineen käyttö ei aina ole ihan ongelmaton. Kyseessä on 49-vuotiaan Yhdysvalloissa asuvan australialaisen miehen tarina. Tämä mies on tekniikkasukeltaja, ja hän matkusti Nevadaan sukellusnäytökseen yhdessä sukellusparinsa kanssa. Heillä molemmilla oli takanaan jo tuhansia sukelluksia. Päivää ennen sukellusnäytöstä sukeltajat päättivät lähteä kuvaamaan 45 metrin syvyydessä olevaa vedenalaista kanjonia Mead-järvelle. He valitsivat sidemount-konfiguraation, joka tarkoittaa sitä, että heillä oli kaksi kaksoispulloa kummallakin puolella sekä kahdet annostimet hengitystä varten vaihtoehtoisesti käytettäväksi. Hengityskaasuna oli ilmaa ja happirikastettua ilmaa, EANx50, ja sukellus kesti 39 minuuttia, dekompressio mukaan lukien. Australialaisella sukeltajalla oli kaksoiskaulanauha kaulansa ympärillä, johon molemmat annostimet oli kiinnitetty, niin että ne olivat helposti saatavilla. Hän oli käyttänyt tätä kaksoisnauhaa jo noin 100 sukelluksella.

Sukeltaja oli syönyt tummaa suklaata ennen sukellusta ja ottanut pari olutta sukelluksen jälkeen. Ylähuulen vasemmalla puolella alkoi jossain vaiheessa tuntua jonkinlaista puutumisen tunnetta, ja puolen tunnin kuluttua kasvot alkoivat turvota näkyvästi. Päivälliseen mennessä koko vasen puoli kasvoista oli turvoksissa ja täynnä nestettä. Sukeltajalla ei kuitenkaan ollut mitään kipuja, ja hän kykeni syömään normaalisti. Turvotus kesti kokonaisen päivän ennen kuin se alkoi parantua. Sukeltaja soitti DANIin, ja lääkärit epäillivät siellä heti jonkinlaista allergista reaktiota. Kun varusteiden kaikki osat oli tutkittu tarkoin, voitiin havaita, että käytetty bungee-kaulanauha oli kulunut. Sen molemmista päistä pisti esiin joitakin kumisäikeitä, jotka olivat olleet kosketuksissa miehen kasvoihin aiheuttaen näin melkoisen vakavan allergisen reaktion. Hänelle tehtiin allergiatestit ja ne osoittivat, että hän reagoi todella voimakkaasti lateksiin, jota siis löytyi bungee-nauhan säikeistä.

Mikä sitten on tämän tarinan opetus? Ainakin voimme oppia tästä sen, että sukellusvarusteiden tulisi aina olla täysin kunnossa, vaikka emme edes osaisi epäillä mitään allergioita. Erityisesti kokeneilla sukeltajilla on taipumusta jättää huomioimatta se tärkeä seikka, että turvallisuuden tulee aina olla ensimmäisenä tärkeysjärjestyksessä riippumatta siitä, kuinka monta tuntia he ovat viettäneet veden alla. Liian usein olemme laiskoja ja unohtamme sen, että ongelmien välttämiseksi meidän on kulumisen varalta tarkistettava pienimmät ja vähäpätöisimmätkin välineemme, esimerkiksi vaikka bungee-nauhat, sekä vaihdettava ne tarvittaessa uusiin. Parempi katsoa kuin katua!

^[1] Katso: [Tapauskertomus: akuutti kasvojen turpoaminen vapaa-ajan tekniikkasukeltajalla](#). Peter Buzzacott, William K. Dolen, James Chimiak. Fysiologiset raportit 2017